

Костишин Н. С.,
к. е. н., доцент, доцент кафедри
фундаментальних та спеціальних дисциплін,
Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу,
Тернопільський національний економічний університет

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК 2030Е – ЦИФРОВИЙ ОБЛІК РОЗВИНЕНОЇ КРАЇНИ

Глобальна економічна криза, яка динамічно проявилася у лютому-березні 2020 року під час падіння фондового ринку, а також підсилилась пандемією щодо захворювання COVID-19, посприяла інтенсивніше задуматись усьому суспільству про зміни, які чекають усіх нас в найближчу перспективу. Як відомо, на кризу чекають спираючись на циклічність економіки. Сьогодні світ знаходиться на фініші циклу Жугляра, який пов'язаний з інвестиціями, до кінця підійшов більш короткий цикл Кітчина, пов'язаний з обсягами сировинних запасів, а також завершується довгостроковий цикл Кондратьєва. Останні цикли ще називають технологічними устроями. Зараз ми спостерігаємо завершення п'ятого устрою, пов'язаного з розвитком електроніки, телекомунікацій та роботехніки, і перехід на шостий – пов'язаний з нано-, біо-, інформаційними та когнітивними технологіями. За таких умов у найближчі десять років один із головних факторів зростання світової економіки буде саме її цифровізація. Зміни відбудуться, та й уже відбуваються, і щодо цифрової трансформації бухгалтерського обліку.

Цифровізація (з англ. digitalization) — це впровадження цифрових технологій в усі сфери життя: від взаємодії між людьми до промислових виробництв, від предметів побуту до дитячих іграшок, одягу тощо. Це перехід біологічних та фізичних систем у кібербіологічні та кіберфізичні (об'єднання фізичних та обчислювальних компонентів). Перехід діяльності з реального світу у світ віртуальний (онлайн) [1].

Бухгалтерський облік є частиною загальної інформаційної системи, яка перетворює первинні дані, зафіксовані в документах, в продукт для управління. Таким продуктом є оброблена інформація, яка має властивості товару. З цієї точки зору, бухгалтерський облік є засобом виробництва товару особливого роду – інформації, яка має вартість, собівартість, ціну та інші категорії товарного виробництва.

Цифровізація бухгалтерського обліку передбачає перетворення існуючих способів, методів, процесів та моделей щодо збору, реєстрації, групування, та аналізу облікової інформації в новий електронний продукт, в основі якого лежить ефективне використання цифрових технологій. До останніх, відповідно до аналітичних звітів Давоського економічного форуму, належать: Інтернет ресурси, роботизація та кіберсистеми, штучний інтелект, великі дані, безпаперові технології, адитивні технології (3D-друк), хмарні та туманні

обчислення, безпілотні та мобільні технології, біометричні технології, квантові технології, технології ідентифікації, блокчейн [2].

Таким чином, впровадженням ІТ-інструментів та технологій, спрямованих на подолання недоліків існуючої контрольно-аналітичної та облікової системи, сприятиме розвитку бухгалтерського обліку в умовах цифровізації суспільно-економічних відносин. Це дозволить вирішувати нові завдання, модернізувати концепції обробки та передачі інформації, сприяє зростанню ефективності облікових процесів. І як зазначає Н. Л. Шишкова, до звичних функцій ведення обліку та формування звітності додається необхідність консолідації процесів управління та ІТ-сервісів. Це в результаті сприятиме підвищенню якості інформаційного забезпечення окремих підрозділів і користувачів, об'єднаних єдиною цифровою платформою [3, с. 148].

Під впливом сучасних цифрових технологій здійснюється зміна методології і методики бухгалтерського обліку, визначення змін в елементах методу, уточнення їх типології, можливостей розширення і модернізації. Через це, ми підтримуємо Хорунжак Н.М. та Лукановську І.Р., які окреслили напрями, які набувають зараз особливої уваги та потребують наукових і практичних досліджень. Зокрема: встановлення особливостей діяльності інтернет-магазинів для потреб відповідного розвитку інструментарію та елементів методу бухгалтерського обліку; удосконалення нормативно-правового регулювання відносин між суб'єктами у середовищі електронної комерції; розроблення методичних підходів до відображення в бухгалтерському обліку розрахункових операцій, які виникають у процесі функціонування інтернет-магазинів; визначення складників середовища електронної комерції для потреб бухгалтерського обліку; застосування електронних цифрових підписів і системи захисту бухгалтерських даних та інших [4, с.178-179].

Отже, вдало трансформований цифровий бухгалтерський облік не тільки створить єдиний інформаційний простір з розвиненими цифровими обліково-аналітичними сервісами, але й покращить якість управління на всіх рівнях.

Література

1. Україна 2030E – країна з розвинутою цифровою економікою: URL <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html#6-2-9>
2. Підсумки Всесвітнього економічного форуму у Давосі (2019): висновки для України. Аналітична записка: URL <http://old2.niss.gov.ua/articles/3342/>
3. Шишкова Н. Л. Перспективи ІТ-модернізації бухгалтерського обліку: актуалізація теорії і практики. *Економіка підприємства*. 2019. № 3. С. 146-159.
4. Хорунжак Н.М., Лукановська І.Р. Облік в умовах цифрової економіки: проблеми і перспективи. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Випуск 45. С. 176-179.